

Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

Олена Потоцька Олена ПОТОЦЬКА
«29» серпня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОРКЕСТРОВИЙ КЛАС»
«Народні інструменти»**

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр

Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2 0 2 5**

Розробники: викладачка першої категорії циклової комісії «Народні інструменти» Діана БУЙНОВСЬКА;

заслужена працівниця культури України, старша викладачка циклової комісії «Народні інструменти» Світлана ОВЧАРОВА.

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Оркестровий клас» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво», освітньо-професійній програмі «Музичне мистецтво» 2025 року, навчальним планам підготовки здобувачів освітньо-професійного ступеня Фаховий молодший бакалавр 2025–2026 навчального року (на основі базової середньої освіти), методичним рекомендаціям Міністерства освіти і науки України (лист 1/9-434 від 09.07.2018 року «Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення»).

Гарант ОПП Ірина ГОРЧАКОВА

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Оркестровий клас» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» затверджено та введено в дію рішенням методичної ради ВСП «Фаховий музичний коледж» КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 1 від «29» серпня 2025 року).

Голова ради Олена ПОТОЦЬКА

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Оркестровий клас» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії «Народні інструменти» ВСП «Фаховий музичний коледж» КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 1 від «26» серпня 2025 року).

Голова циклової комісії
«Народні інструменти» Володимир КРАСНОШЛИК

1. Опис навчальної дисципліни

<i>Найменування показників</i>	<i>Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, рівень освіти</i>	<i>Характеристика навчальної дисципліни</i>
Кількість кредитів ЄКТС – 19	Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»	Нормативна
Загальна кількість годин – 570	Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»	Рік підготовки – II – IV
Тижневих годин: практичних – 570	Освітньо-наукова програма – «Музичне мистецтво»	Семестри – III – VIII
Вид контролю – залік	Рівень освіти – фахова передвища освіта Освітньо-професійний ступінь – «Фаховий молодший бакалавр»	Практичні заняття – 570 годин

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

2.1. **Метою** вивчення дисципліни є підготовка здобувачів передвищої освіти (молодших бакалаврів) до практичної та музично-просвітницької діяльності у якості артистів музичних виконавських колективів (оркестрів, капел, ансамблів), а також формування у них комплексу знань, умінь та навичок, який забезпечує належний рівень професійної підготовки та всебічний розвиток.

2.2. Завдання:

- набуття навиків колективної гри, підкорюючи власну гру диригенту (узгоджувати свої дії, виконання своєї партії з диригентським жестом: грати (та співати для бандуристів) за диригентом, співвідносити своє виконання з діями диригента, тобто розуміти ауфтаки, фермати, прискорення та уповільнення темпу);
- розвиток та зміцнення почуття ансамблю, а саме узгоджувати своє виконання з іншими учасниками колективу як в окремих партіях, так і у загальному оркестровому (ансамблевому) звучанні, удосконалювати синхронність рухів та ритмічної точності, здатність чути партнерів;
- формування художнього смаку через ознайомлення з кращими зразками

- світової, вітчизняної, народної та сучасної музики;
- оволодіння звуковидобуванням, яке притаманне стилю, жанру, авторському задуму конкретних творів із репертуару оркестру чи капели;
 - вміння володіти собою під час екзаменаційних і публічних виступів, вміння створити творче самопочуття, регулювати емоційний і фізичний стан, виконувати твори на достатньому професійному рівні, викликаючи емоційний відгук слухачів.
 - розвиток та закріплення навичок читання нот з листа;
 - розвиток вокальних навичок, навичок співу а capella (для бандуристів);
 - розвиток виконавських здібностей: музичного слуху, пам'яті, ритму, уяви, волі, уваги;
 - виховання творчої дисципліни та колективної відповідальності.

Рішення усіх цих навчально-виховних задач готує майбутніх фахівців до професійної практичної діяльності.

2.3. Компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК)

ІК Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 2 Здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності.

СК 3 Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності.

СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 5 Здатність демонструвати професійні навички та уміння в музично-теоретичній/виконавській/педагогічній/ /організаційно-творчій діяльності.

СК 7 Здатність самостійно організовувати та провадити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у професійній діяльності.

СК 11 Здатність відслідковувати і оцінювати власний прогрес та досягнення у професійній сфері, проявляти критичну самосвідомість.

СК 12 Здатність здійснювати міжособистісну та соціальну взаємодію для досягнення професійних цілей.

СК 13 Здатність презентувати результати своєї творчої/педагогічної/організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки.

СК 14 Здатність до професійної самореалізації.

2.4. Програмні результати навчання (РН):

РН 3 Грати на музичному інструменті/співати артистично, технічно, осмислено відтворюючи художньо-образний зміст музичного твору відповідно до його стилевих особливостей.

РН 4 Читати та відтворювати нотний запис тексту музичного твору.

РН 9 Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті освітньої виконавської/музично-теоретичної/педагогічної/організаційно-творчої діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 12 Проводити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у виконавській/освітній/організаційно-творчій діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 15 Позитивно сприймати конструктивні критичні зауваження фахівців щодо своїх навчальних та творчих результатів і використовувати їх для власного професійного розвитку.

3. Програма навчальної дисципліни

Репертуарний список з дисципліни «Оркестровий клас» розроблено відповідно до сучасного професійно-виконавського рівня артистів оркестру народних інструментів та капели бандуристів. З метою опанування та вдосконалення основ мистецтва акомпанементу рекомендується включати до репертуару, поряд з оригінальними концертними п'єсами та перекладами творів зі скарбниці світової музичної культури, різноманітні вокальні твори (обробки народного мелосу, романси, пісні).

Орієнтовний репертуарний список (Оркестр народних інструментів)

- П. Сарасате. Наварра
- А. Паскуллі «Бджілка»
- А. П'яццолла Медітанго
- А. П'яццолла «Фраканіпа»
- В. Зубицький. Карпатська сюїта
- В. Зубицький. «Росініана»
- В. Івко. Варіації на лемківську тему
- В. Івко. Епіграф і тарантела для домри з оркестром
- В. Дмитренко. Імпровізація та танок
- А. Гайденко. «Вечер в горах»,

- А. Гайденко. «Вербунк»
- В. Подгорний. «Ой, чий то кінь стоїть»,
- В. Подгорний. Циганська фантазія
- В. Подгорний Концерт для домри з оркестром
- Б. Міхєєв. «Тараторка», «Ліричний вальс»
- В. Івко - Б. Міхєєв «Коло»
- П. Сказків «Літо» для цимбалів з оркестром
- В. Власов «Шаги»,
- В. Власов Бассо-остінато,
- В. Власов «Свято на Молдаванці» для акордеону з оркестром
- В. Власов «Листок з альбому»
- В. Власов Джаз-концертино для баяну з оркестром
- М. Стецюн Концерт для гітари з оркестром «Іспанський» у двох частинах;
- М. Стецюн Болеро
- М. Стецюн Рапсодія для цимбалів з оркестром
- В. Самолук Симфонічна поема «Лучафер» за мотивами Міхая Емінеску для бандури з оркестром
- Й. Гумель Концерт для мандоліни з оркестром
- Б. Севастьянов «Ранковий дощ»
- Н. Аннюк «Українська сюїта» I-IVч.

Орієнтовний репертуарний список (Капела бандуристів)

- Муз. Т. Афанасенко, сл..В. Геращенко «Така роса»
- Муз. А. Башмакова «Коломийка»
- Муз. В. Власова, сл..Т. Г. Шевченка, аранж. С. Овчарової «Ой, гоп не пила»
- Муз. В. Власова, сл..Т. Г. Шевченка «Чи ми ще зійдемося знову?»
- Муз. І. Гайденка, сл. Б.-І. Антонича «Дівчино – хмелю»
- Обр. І. Гайденко, аранж. В. Башевського, аранж. Для капели бандуристів С. Овчарової «Іди, іди дощику»
- Муз. О. Герасименко, сл.. Л. Маковей «За Вас... і Україну»
- Муз. О. Герасименко, сл. М. Чумарної «Золото-блакитна Україна»
- О. Герасименко «Спогади»
- К. Дебюссі, перекл. С. Овчарової «Мрії»
- Муз. І сл. А. Довганя, аранж. С. Овчарової «Вечір духмяний»
- Обр. К Домінчена, аранж. С. Овчарової «Ой, у полі три криниченьки»
- Сл. І муз. С. Железняка, аранж. С. Овчарової «На ярмарок»
- Муз. Г. Жуковського, сл.. І. Шамрай, В. Багмет Арія Насті з опери «Чудасія та й годі»

- Закарп. нар. пісня в обр. О. Чмут «Ой на горі два дубочки»
- Муз. І. Карабиця, сл.. Ю. Рибчинського «Моя земля – моя любов»
- Муз. І. Карабиця, сл.. Б. Олійника «Мати наша – сивая горлиця» з вок. циклу «Мати»
- Муз. І. Кириліної, сл. М. Сингаївського «Скажи мені»
- Сл. і муз. А. Кос-Анатольського «Соловейко на калині»
- Сл. і муз. А. Кос-Анатольського, аранж. С. Овчарової «Ой, летіли соловейки»
- Муз. В. Мартинюк «Зозуля часу»
- Муз. В. Мартинюк, сл.. О. Пчілки «Маленька Українка»
- Муз. В. Мартинюк, сл.. В. Здоренко, аранж. С. Овчарової «Дніпро – ріка славетна України»
- Муз. Г. Матвіїв «Знак згоди»
- Сл.. і муз. К. Момота «Їхали козаки»
- Ж. Оффенбах, перекл.. на укр.. О Переверзева Баркарола з опери «Казки Гофмана»
- В. Павліковський «Зелений концерт» I-III чч.
- О. Польовий, аранж. С. Овчарової «Урочиста меса»
- Муз. С. Рудича, сл. Т. Г. Шевченка «Минають дні, минають ночі»
- Обр. М. Скорик, аранж. С. Овчарової «Шуміла ліщина»
- Укр. нар. пісня в обр. О. Герасименко «Як я сіно грабала зелене»
- Укр. нар. пісня в обр. А. Кос-Анатольського «Чом, чом не прийшов»
- Укр. нар. пісня в обр. В. Туровського «Сива зозуленька»
- Укр. нар. пісня в обр. Ж. Колодуб, аранж. М. Березуцької «Як поїхав мій миленький»
- Муз. В. Філіпенко «До тебе»
- Муз. І. Францескевич, аранж. С. Овчарової «Ave Maria»
- Муз. І. Шамо, сл.. Ю. Рибчинського «Плине човен»
- Муз. В. Шаповаленко, сл. О. Олесь «Веснянка»

4. Структура навчальної дисципліни

Дисципліна «Оркестровий клас» вивчається з II по IV курси і розподіляється на шість семестрів (III – IV, V – VI, VI – VII, VII – VIII).

Наприкінці кожного семестру проводяться контрольні заходи; наприкінці VIII семестру – залік.

Програмні вимоги до репертуару	Кількість годин					
	Усього	У тому числі				
		Лекції	Практ.	Лабор	Індив	Сам.р
Програма 3 семестру твори різні за характером, стилями та жанрами (хронометраж – до 45 хв)	68		68			
Програма 4 семестру твори різні за характером, стилями та жанрами (хронометраж – до 45 хв)	84		84			
Програма 5 семестру твори різні за характером, стилями та жанрами (хронометраж – до 45 хв)	102		68			
Програма 6 семестру твори різні за характером, стилями та жанрами (хронометраж – до 45 хв)	126		126			
Програма 7 семестру твори різні за характером, стилями та жанрами (хронометраж – до 45 хв)	102		102			
Програма 8 семестру твори різні за характером, стилями та жанрами (хронометраж – до 45 хв)	96		96			
Усього годин	570		570			

5. Теми лекційних занять навчальним планом не передбачені.

6. Теми лабораторних занять навчальним планом не передбачені.

7. Теми індивідуальних занять навчальним планом не передбачені.

8. Індивідуальні завдання

Робота над партіями програми:

- аналіз технічних складнощів виконуваних партій;
- визначення аплікатури, штрихів, артикуляції;
- підбір прийомів гри;
- технічне засвоєння та відпрацювання складних фрагментів творів,
- поєднання вокальної та інструментальної партії (для бандуристів);

- вивчення творів репертуару колективу на пам'ять (для бандуристів),
- розроблення інструктивного матеріалу для опанування складнощів виконуваних партій.

9. Методи та технології навчання

Вивчення нормативної навчальної дисципліни «Оркестровий клас» передбачає поєднання різних методів і технологій навчання. Серед них активні методи:

- пояснювально-ілюстративні – пояснення викладачем прийомів гри або вокально-хорових прийомів, демонстрація зразків виконання, прослуховування професійних записів.
- репродуктивні – відтворення здобувачами інтонаційних і ритмічних моделей, робота над партіями;
- аналітичні – аналіз нотного тексту, розбір гармонічної та поліфонічної структури твору, інтонаційні завдання.
- практичні – безпосередня робота над оркестровим звучанням: ансамблем тощо.
- методи колективного навчання – робота в групах (партіях), колективне обговорення художньої інтерпретації творів.
- метод проблемного навчання – постановка творчих завдань
- концертно-виконавський – виступи перед аудиторією, підготовка концертних програм.

10. Методи та критерії оцінювання

Методи оцінювання запланованих програмних результатів навчання: перевірка засвоєння музичного матеріалу згідно з програмними вимогами шляхом виконання практичних завдань (поточний контроль, заліки наприкінці семестрів (підсумковий контроль). **Система контролю** включає виконання усього музичного матеріалу за навчальними вимогами.

На основі Положення про систему оцінювання якості навчальних досягнень здобувачів освіти в Дніпровській академії музики та навчально-методичних рекомендацій, розроблених цикловою комісією «Народні інструменти», встановлено такі **критерії оцінювання** знань здобувачів з навчальної дисципліни «Оркестровий клас»:

Зараховано:

- 1) високий рівень володіння теоретичними знаннями;
- 2) вільне застосування практичних навичок;
- 3) правильно, без жодної помилки або з незначними помилками виконані всі завдання.

Не зараховано

- 1) незнання більшої частини навчального матеріалу;
- 2) невміння застосовувати теоретичні знання на практиці;
- 3) майже повна неспроможність виконання завдань.

11. Методичне забезпечення

- 12.1 Друковані та електронні матеріали.
- 12.2 Робоча програма з дисципліни «Оркестровий клас».
- 12.3 Силабус дисципліни «Оркестровий клас».

12. Рекомендована література

Основна

1. Березуцька М. С. Репертуар як фактор ансамблевої творчості бандуристів (на матеріалі діяльності ансамблю бандуристів «Чарівниці»). : дис. ... доктор філософії: спец. 25 Музичне мистецтво / Одеська нац. муз. акад. Одеса, 2021. 255 с.
2. Брондзя (Мартинюк) В. М., Овчарова С. В., Роюк Н. В. «Маленька українка» Валентини Мартинюк — від солоспіву до відео кліпу. «Музикознавча думка Дніпропетровщини». Вип. 22 (1, 2022) Дніпро, 2022.
3. Дружга І. С. Сучасна бандуристика: композиторські пошуки та виконавські перспективи : дис. канд.. мистецтвознавства : спец.: 17.03.03 Музичне мистецтво / ХНУМ ім. І. П. Котляревського. Харків, 2021. 215 с.
4. Кириленко Я. Вокально-ансамблеве та диригентське мистецтво: інноваційні підходи до підготовки фахівців. Lima, Peru – Kyiv, Ukraine 2023 317 с.
5. Lisniak, H. «Культурний образ» сучасного бандурного мистецтва»: *Zinovii Shtokalko: from kobzar traditions to bandura modern style*: Collective monograph. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2021. 250 p.
6. Мандзюк Л. Специфіка розвитку академічного бандурного мистецтва на Слобожанщині: історія, персоналії, тенденції. *Zinovii Shtokalko: from kobzar traditions to bandura modern style*: Collective monograph. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2021. P. 122–143.
7. Матвіїв Г. В. Звукообразні чинники сучасної бандурної творчості: інструментально-виконавський авторський підхід : дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 Музичне мистецтво / ОНМА ім. А. В. Нежданової. Одеса, 2021. 123 с.
8. Мережко Ю. В., Шепеленко Г. Б. Вокальні твори українських композиторів кінця XIX – початку XXI століття: навч.-метод. посіб. для студентів ВЗО / Ю.В. Мережко, Г.Б. Шепеленко; Київ: Інтерсервіс, 2020. 180 с.
9. Ніколаєвська Ю. В. Homo interpretatus в музичному мистецтві XX – початку XXI століть : монографія. Харків : Факт, 2020. 576 с.

Додаткова:

1. Оркестр народних інструментів. Капела бандуристів : навчальний посібник / [уклад. Є.В. Роговська, В.В. Рутецький] ; Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 244 с.
2. Петринка Х. Сучасне бандурне мистецтво як уособлення культурного коду українців. Наукові збірки Львівської національної музичної академії ім. М.В Лисенка, 2023, 49. С. 28–40.
3. Приходько Н. К. Мистецькі блоги як інструмент трансляції культурної ідентичності в інформаційному суспільстві. In: The 6 th International scientific and practical conference “Global science: prospects and innovations”(February 1-3, 2024) Cognum Publishing House, Liverpool, United Kingdom. 2024. 555 p.
4. Сточанська М. П., Чернецька Н. Г. Аранжування для вокального ансамблю у супроводі бандур [Ноти]: методичні рекомендації / Мирослава Петрівна Сточанська, Наталія Григорівна Чернецька. Луцьк: Вежа-Друк, 2022. 36 с.
5. Чабан-Чайка С.. Твори для бандури та ансамблю бандуристів. Навч. посібник. Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О.А. 2022. 128 с.
6. Щітова С., Резніченко Л. Розширення художньо-технічних можливостей бандури в композиторсько-виконавській творчості Р. Гриньківа та Г. Матвіїва. Українська музика. Вип. 4(42). Львів, 2021. С. 95-100.
7. Яницький Т. Теоретичні засади художнього перекладення музичних творів для бандури : дис. ... канд.. мист-ва : спец.: 17.00.03 Музичне мистецтво / Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. К., 2020. 245 с.

Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека «Культура України»
<https://elib.nlu.org.ua/catalogue.html?catalogue=39> (дата звернення 14.11.2024).
2. Національна бібліотека України імені В. В. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/> (дата звернення 06.03.2024).
3. Україніка наукова: національна реферативна база. URL:
<https://ube.nlu.org.ua/> (дата звернення 06.04.2023).
4. Scopus: база даних. URL: <https://www.scopus.com/> (дата звернення 12.05.2021).
5. Сайт Національної спілки кобзарів України. Ноти URL:
<https://kobzari.org.ua/?page=noty> (дата звернення 11.02.2025).